

144 СУ “Народни будители”

с изучаване на музика, изобразително изкуство и хореография
гр. София, р-н Младост, тел. 02/877 01 73; 02/877 40 52; 02/877 44 57 Еразъм+
Fax: 02/877 01 73, E-mail: 144sou.art@144sou.bg, www.144sou.bg

Училищна програма	
Училищна програма	
Български език и литература	
Математика	

УТВЪРЖДАВАМ:
(Величка Николова – директор на 144 СУ „Народни будители“)

ПРОГРАМА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ И ЗА ПРИОБЩАВАНЕ НА ДЕЦА И УЧЕНИЦИ ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ В 144 СУ „НАРОДНИ БУДИТЕЛИ“

Училищната програма е приета с решение на ПС с протокол № 12 от 13.09.2019 г. и е утвърдена със заповед № 646-28/16.09.2019 г.

I. УВОД

Настоящата програма цели да начертае целите и задачите на работа с деца и ученици от 144 СУ „Народни будители“ и урежда взаимоотношенията между институциите, във връзка с предоставянето на приобщаващо образование.

Програмата е изготвена в съответствие с действащите стратегически и оперативни национални документи на централните ведомства, в изпълнение на държавната политика за предоставяне на равни възможности на всички българските граждани и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи.

Изграждане на образователна среда за:

- разгръщането на потенциала на всеки ученик за личностно развитие, успешна реализация и социализация ;
- по-високо качество и по-добър достъп до образование за всеки ученик;
- ранна превенция на обучителни затруднения;
- включващо обучение на ученици със специални образователни потребности (СОП);
- включващо обучение и социално приобщаване на ученици с девиантно поведение;
- разширяване на обхвата на училищното образование за осъществяване на включващо обучение и надграждане на досегашния положителен опит в тази област в различните области на училищния живот за всички ученици от уязвимите групи.

II. НОРМАТИВНИ ОСНОВАНИЯ

- Закон за предучилищното и училищно образование;
- Държавен образователен стандарт за приобщаващото образование.
- Национална стратегия за осигуряване на равни възможности на хората с увреждания 2008-2015
- Стратегия за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства (2015 – 2020)
- 2000 Европейската социална харта /ревизирана/;

- 1992 – Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи и първия допълнителен протокол към нея;.
- 1970 – Международния пакт за граждански и политически права и Международния пакт за икономически, социални и културни права;

III. ЦЕЛИ

Настоящата програма има за цел да предостави равни възможности за приобщаване на учениците от уязвими групи, да спомогне за подобряване на качеството им на живот, недопускане на дискриминация спрямо тях, осигуряване на пълноценно и активно участие във всички области на училищния живот.

Равнопоставеност и недопускане на дискриминация

1. Пълноценна социализация и адаптация на ученици със СОП, двуезични, чуждоезични и деца в риск.
2. Гарантиране на равен достъп до качествено образование на всички ученици от уязвими групи.
3. Утвърждаване на интеркултурно и подкрепящо образование.
4. Съхраняване и развиване на културната идентичност на учениците от етническите малцинства

IV. АНАЛИЗ НА УЧИЛИЩНАТА СРЕДА

1. В 144 СУ „Народни будители“ за учебната 2019/2020 година, както и в предходните пет учебни години децата от уязвими групи са в следните категории:

- ученици от чужди държави;
- български ученици идващи от чужди държави;
- ученици в риск, поради сложна семейна обстановка;
- ученици със СОП.

2. Най-често посочените от учителите причини, създаващи риск за отпадане от училище са:

- Икономически статус на семейството
- Ранни ангажименти с труд в семейството
- Еднообразие и скука в учебните часове
- Липса на контрол в семейството

- Здравословни проблеми

3. Традиционно в 144 СУ „Народни будители“ се работи:

- Съзнателно изграждане на толерантно отношение в учениците, учителите, родителите и работещите в училището спрямо децата от уязвимите групи
- През всяка учебна година регулярно и целенасочено се обучават всички преподаватели за работа с ученици от уязвимите групи
- В часа на класа се предвиждат теми, свързани с интеркултурното разнообразие
- Създават се условия за достъпна качествена грижа за децата в училищна възраст, така че техните родители да могат да търсят възможности за образование или професионална реализация.
- При децата от уязвимите групи се обръща особено внимание на семейството като част от образователния процес.
- В 144 СУ „Народни будители“ работят двама училищни психолози, трима ресурсни учители и логопед, които активно се включват в приобщаващото обучение и възпитание на учениците от уязвимите групи
- ЕПЛР за подпомагане и приобщаване на всяко дете от уязвимите групи
- Извършва се редовна диагностична и консултативна дейност
- Изготвят се индивидуални образователни програми
- ежегодно се осигуряват необходимите материали и дидактически пособия за качествено обучение на ученици със СОП

SWOT анализ:

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
<ul style="list-style-type: none"> • Квалифицирани учители 	<ul style="list-style-type: none"> • Недостатъчна роля на ученическото самоуправление за създаване на подкрепяща среда за ученици, застрашени от отпадане
<ul style="list-style-type: none"> • Интерактивни методи на обучение, използване на ИКТ 	<ul style="list-style-type: none"> • Недостатъчно мотивирани учители за справяне с проблема
<ul style="list-style-type: none"> • Извънкласни дейности 	<ul style="list-style-type: none"> • Недостатъчно ефективно взаимодействие училище - родители
<ul style="list-style-type: none"> • Възможности за изява 	<ul style="list-style-type: none"> • Голям брой отсъствия по уважителни причини на учениците, който всяка година нараства и е предпоставка за отпадане
<ul style="list-style-type: none"> • Добра материална база 	
<ul style="list-style-type: none"> • Безплатни закуски I-IV клас 	
<ul style="list-style-type: none"> • Безплатни учебници I-VII клас 	
<ul style="list-style-type: none"> • Извършване на дейности по превенция на отпадането 	
<ul style="list-style-type: none"> • Липса на отпаднали ученици 	

ВЪЗМОЖНОСТИ	РИСКОВЕ
➤ кандидатстване по различни проектни предложения, насочени към финансиране на превантивни по отношение на отпадането дейности	• Недостатъчно грижи и заинтересованост от страна на родителите
➤ ранно идентифициране на децата в риск чрез проучване на потребностите и интересите на децата в риск	• Липса на ефективни санкции за родителите
➤ нови форми за по – голямо ангажиране на родителите	• Проблемни семействата
➤ действено ученическо самоуправление	• Негативно влияние на приятелската среда, на „улицата”
➤ ефективно включване на училищните и ресурсите на местната общност при реализиране на дейностите за превенция на отпадането от училище	• Липса на подкрепяща среда около училището
➤ обучение на педагогическия екип да идентифицира и решава социалните, образователните, поведенческите и други проблеми, които поставят децата в риск да отпаднат от училище	
➤ разработване и прилагане на обучителни, извънкласни и извънучилищни програми за мотивиране и задържане на децата, консултиране, професионално ориентиране и чрез активна работа със семейството	
➤ поддържане на база данни, индивидуално портфолио, индивидуални програми за всяко застрашено дете	
➤ периодична оценка и актуализиране на мерките	
➤ разширяване на връзките с извънучилищните институции	

V. ЗАДАЧИ

1. Изграждане на позитивен психологически климат в училищната среда, толерантност на общността, интегриране и подпомагане на учениците от уязвимите групи.
2. Работа с родителските общности за преодоляване на негативно отношение към ученици от уязвими групи с различни проблеми.
3. Осигуряване на условия за подкрепяща среда, която да стимулира успешната адаптация и социализация на учениците от уязвимите групи.
4. Определяне на условията и реда за постъпване на учениците от гореспоменатите групи в училището и осигуряването на равен достъп до образование.
5. Ранна идентификация на учениците от уязвими групи и техните потребности
6. Създаване на училищни екипи за подкрепа на индивидуално и личностно развитие (ЕПЛР) на учениците, които ще провеждат целогодишно общи и индивидуални срещи за диагностика и проследяване на развитието на учениците от уязвимите групи.
7. Назначаване на „помощник - учител“, когато има необходимост от допълнителни образователно-възпитателни дейности на ученици със специални образователни потребности и от етническите малцинства.
8. Изготвяне на критерии за определяне на индивидуалните възможности и ключови компетентности на всеки ученик от уязвимите групи.
9. Определяне вида на оценяване знанията и уменията на децата с нужда от обща и допълнителна подкрепа за приобщаващото образование, според индивидуалните им възможности.
10. Въз основа на чл.76, ал.4 от Наредбата за приобщаващото образование, ЕПЛР определя рамка за оценка на всеки ученик, според индивидуалните му възможност и потребности.
11. Прием с предимство на ученици, постъпващи в 1-ви клас, които подлежат на общо и допълнително приобщаващо образование.
12. Осигуряване на допълнителна работа с ученици със СОП, ученици от етнически малцинства, чуждоезични.
13. Създаване на условия за развитите на умения и способности на ученици с изявени дарби от уязвимите групи.

14. Повишаване квалификацията на педагогическите кадри, работещи с ученици от уязвимите групи.

Училищната програма се базира на:

Уязвими групи в 144 СУ „Народни будители“ са деца и ученици, диагностицирани със специални образователни потребности, хронични заболявания, двигателни увреждания, деца и ученици в риск, деца и ученици, застрашени или жертва на насилие, деца с изяви дарби, деца-сираци и полусираци, деца-бежнаци, деца от различни етнически групи и др. с други идентифицирани нужди.

VI. ПОДКРЕПА НА ЛИЧНОСТНОТО РАЗВИТИЕ

Подкрепата на личностното развитие се осъществява във връзка и в корелация с разработените областни стратегии за подкрепа на личностното развитие, както и въз основа на анализ на необходимостта от обща и допълнителна подкрепа.

2.1 Обща подкрепа

За организиране на подкрепата на личностното развитие в 144 СУ „Народни будители“ за координатори са определени педагогическия съветник Цветелина Георгиева и психолога Рут Узунова, които изпълняват функциите си съобразно Наредба за приобщаващото образование.

Общата подкрепа в 144 СУ „Народни будители“ се осъществява от екип, ръководен от координатора, както логопед, класен ръководител, ресурсен учител и заместник директори. Общата подкрепа е насочена към развитие на потенциала на всяко дете и ученик. Общата подкрепа включва различна екипна работа също така и между отделните специалисти и осигуряване или насочване към занимания по интереси. Заниманията по интереси се организират от 144 СУ „Народни будители“ и от НДД или други центрове за личностно развитие.

Кариерното ориентиране, провеждано от педагогическия съветник или консултант от кариерен център също е част от общата подкрепа на учениците от първи до последния клас за училището.

В 144 СУ „Народни будители“ функционира училищна библиотека, ръководена от библиотекаря Анна Арнаудова, която чрез осъществяване на различни дейности представлява част от общата подкрепа на децата и учениците.

Описаните в ПУД морални и материални награди също са част от предоставяната от училището обща подкрепа.

Общата подкрепа включва и други дейности, подробно описани в Наредба за приобщаващото образование

2.2. Допълнителна подкрепа

Допълнителната подкрепа се осъществява въз основа на направена оценка на индивидуалните способности на определено дете или ученик от 144 СУ „Народни будители“. Оценката на способностите се извършва от специално назначен екип от специалисти, съобразно необходимостта на детето и след това се потвърждава от Регионален център за подкрепа на приобщаващото образование.

Учениците за които може да се поиска оценка на способностите са от следните уязвими групи:

- деца със специални образователни потребности – в началото на учебната година
- деца с хронични заболявания
- деца в риск

Допълнителната подкрепа включва:

- работа с дете или ученик по конкретен случай
- психо-социална рехабилитация
- рехабилитация на слуха
- зрителна рехабилитация
- рехабилитация на комуникативни нарушения
- осигуряване на достъпна архитектурна среда
- специализирани средства
- ресурсно подпомагане

Допълнителната подкрепа се реализира чрез план за действие за всяко конкретно дете. Родителите задължително се включват в плана за действие като активни участници в дейностите.

Ако Регионалният център препоръча допълнителна подкрепа, но родителите откажат, 144 СУ „Народни будители“ уведомява отдел „Закрила на детето“ към ССП по местоживее на детето с цел да социалните служби да окажат съдействие и ако се налага помощ на родителите за осъзнаване на нуждите на детето.

При наличие на три и повече деца/ученици в паралелка се осигурява помощник-учител за подпомагане работата на учителите. Задълженията на помощник-учителите са разписани в Наредба за приобщаващото образование.

При необходимост се изработва индивидуална учебна програма по съответните учебни предмети с цел по-лесното възприемане от ученика, а също се така се изготвя и индивидуален учебен план или учебен план за обучение в комбинирана форма на обучение. За ученици с изявени дарби също се изработва индивидуален учебен план.

III. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ПО ПРОГРАМАТА

Дейности	Срок	Отговорник	Забележка
Идентифициране на ученици, които имат необходимост от обща подкрепа	постоянен	педагогически съветник, логопед	
Екипна работа на учителите от даден клас	постоянен	класни ръководители, учители	при необходимост
Определяне на координатор на екипа за оказване на подкрепа	до 01.10.	директор	
Награждаване на ученици	текущ	директор, заместник-директори	при и по определен повод за поощрение
Дейности на училищната библиотека, свързани с четивна грамотност	01.11, 01.04.	завеждащ библиотека, библиотекар	да се направи по повод Деня на книгата
Представяне на дейности по интереси в училището	15.09.	учители в ЦДО	

Представяте на дейностите по интереси на НДД	05.10.	представители на центровете	при проявен интерес от страна на центровете
Кариерно ориентиране и консултиране в класовете от 3 до 7	01.12,01.05.	педагогически съветник, кариерен консултант	
Идентифициране на ученици със СОП	целогодишно	класни ръководител, учители, логопед, ресурсен учител	
Оценка на потребности на ученици със СОП	целогодишно	ресурсен учител и екип	не по-късно от 3 месеца след идентифициране на нуждата
Логопедична терапия, рехабилитация и консултации	целогодишно	логопед	
Психологическа подкрепа, психосоциална рехабилитация и консултации	целогодишно	педагогически съветник/психолог	
Превантивни мерки за недопускане отпадане от училище	целогодишно	директор, зам.-директор, учители, психолог	
Организиране и провеждане на "Училище за родители"	01.03.	директор, екип	при желание от родителите
Стимулиране участието на деца с изявени дарби в състезания и олимпиади	целогодишно,	учители	
Стимулиране участието на деца и ученици от различни етнически групи в състезания и олимпиади	целогодишно,	учители	
Съвместни дейности с МКБППМН	целогодишно, по график	УКБППМН, директор, районна администрация	

Обучение на педагогически специалисти за работа в мултикултурна среда	на	по график, заложен в план за квалификация	директор, председатели на МО	на	
---	----	---	------------------------------	----	--

V. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

За изпълнението на Програмата важно значение има сътрудничеството между всички пряко ангажирани институции, неправителствения сектор и училищната общност. Всички участници в образователния процес (семейство, училище, институции, НПО) трябва да бъдат еднакво отговорни и ангажирани за постигането на поставените цели.

Програмата се актуализира в началото на всяка учебна година, в случаи на значителни промени в организацията на работа в училището или на нормативните актове за основно образование.